

Natuurtoets

Buitengebied Wageningen

Toetsing Wet natuurbescherming en
Natuurnetwerk Nederland

projectnummer 0419484.101
definitief revisie 00
22 oktober 2021

Natuurtoets

Buitengebied Wageningen

Toetsing Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland

projectnummer 0419484.101

definitief revisie 00
22 oktober 2021

Auteurs

R.T. Vermoolen

Opdrachtgever

Gemeente Wageningen
Markt 22
6701 CZ WAGENINGEN

Antea Group is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het NGB opgestelde gedragscodes en kwaliteitsnormen.

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	gecontroleerd	vrijgave
	definitief	A.M. Posthumus	

Inhoudsopgave

Blz.

Conclusies en advies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	1
1.3	Doel en onderzoeksvragen	2
1.4	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Gebiedsbescherming	3
2.2.1	Natura 2000	3
2.2.2	Provinciaal beleid	3
2.3	Soortbescherming	4
2.4	Bescherming van houtopstanden	8
3	Methodiek	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Natura 2000	9
3.3	Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone	10
3.4	Beschermde houtopstanden	11
3.5	Beschermde soorten	11
3.6	Uitvoerbaarheid	12
4	Resultaten	14
4.1	Gebiedsbeschrijving	14
4.2	Beschermde gebieden	15
4.2.1	Natura 2000-gebieden	15
4.2.2	Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone	15
4.2.3	Bescherming van houtopstanden	15
4.3	Beschermde soorten	15
4.3.1	Resultaten bureauonderzoek	15
4.3.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	16
4.3.3	Samenvatting beschermde soorten	20
5	Toetsing	22
5.1	Effectbepaling plan	22
5.2	Effecten op beschermde gebieden	22
5.2.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	22
5.2.2	Effecten op Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)	23
5.2.3	Bescherming van houtopstanden	23
5.3	Effecten op beschermde soorten	25
5.3.1	Vogels	26
5.3.2	Zoogdieren	27

Conclusies en advies

De gemeente Wageningen is voornemens de eerste herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Wageningen vast te stellen. Dit plan maakt (onder meer) een aantal kleinschalige ontwikkelingen mogelijk verspreid in het buitengebied, naast het bestemmen van feitelijke situaties. De ontwikkelingen zijn echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde gebieden en beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de planlocaties binnen het bestemmingsplan en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn en of het plan uitvoerbaar is.

Conclusies: Beschermde gebieden

In de directe omgeving van het plangebied zijn enkele Natura 2000-gebieden aanwezig. Natura 2000-gebied Veluwe grenst bijv. aan de planlocaties 6 en 8. Overige planlocaties liggen op grotere afstand. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen is er mogelijk sprake van een tijdelijke toename in stikstofdepositie. Overige effecten zijn op voorhand uit te sluiten. De mogelijke, tijdelijke toename in stikstofdepositie dient te worden berekend middels het rekenprogramma Aerius-calculator. Een Aerius-berekening kan inzicht geven of er mogelijk een extern effect van stikstofdepositie optreedt voor de hiervoor (zeer) gevoelige habitattypen en -soorten die in nabijgelegen Natura 2000-gebied Veluwe aanwezig zijn. Zonder deze informatie kan niet met zekerheid gesteld worden dat de gebiedsbescherming de uitvoering van het plan niet belemmert. Dit onderzoek is uitgevoerd, zie het separate onderzoek 'Stikstofdepositie-onderzoek Veegplan Buitengebied Wageningen'. Hieruit kan worden geconcludeerd dat als gevolg van de werkzaamheden er geen toename van stikstofdepositie op (bijna) overbelaste hexagonalen plaatsvindt in omliggende Natura 2000-gebieden. Significante gevolgen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten. Een deel van het plangebied is onderdeel van het Gelders natuurnetwerk (GNN) de Groene ontwikkelingszone (GO).

In Tabel 0.1 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van beschermde gebieden heeft voor het voorliggende plan.

Tabel 0.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	GNN & GO	Beschermde houtopstanden Wnb
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja, alle planlocaties	Ja, planlocatie 6 en 8	Ja, planlocatie 5
Effecten?	Mogelijk	Waarschijnlijk, aantasting van GNN binnen planlocatie 6	Mogelijk, indien kap van bomen plaatsvindt. Dit is niet aan de orde
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, berekening in Aerius Calculator	Ja, gebruikmaking Spelregels van het Natuurnetwerk Nederland en overleg Provincie Gelderland	Mogelijk, bij kap melding provincie Gelderland en compensatie/herplantplicht
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Mogelijk	Mogelijk, indien plan conform Spelregels NNN uitgewerkt wordt	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten – huismus (mogelijk nestplaatsen en essentieel foerageergebied binnen planlocatie 2)*
- *Algemene broedvogels (mogelijk nestplaatsen binnen alle planlocaties);*
- *Vleermuizen (mogelijk essentiële vliegroutes randen planlocaties 2, 5, 6 en 8)*

In Tabel 0.2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 02. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (huismus)	<i>Waarschijnlijk, alleen binnen planlocatie 2</i>	<i>Waarschijnlijk, nader onderzoek is nodig om aanwezigheid huismus uit te sluiten.</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Ja, mits mitigerende maatregelen worden toegepast</i>
Overige broedvogels	<i>Mogelijk nesten binnen alle planlocaties</i>	<i>Nee, mits maatregelen worden genomen om verstoren van broedgevallen te voorkomen</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>
Vleermuizen	<i>Mogelijke vliegroutes langs planlocaties 2, 5, 6 en 8</i>	<i>Nee, worden niet aangetast en/of verstoord</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage 1 staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

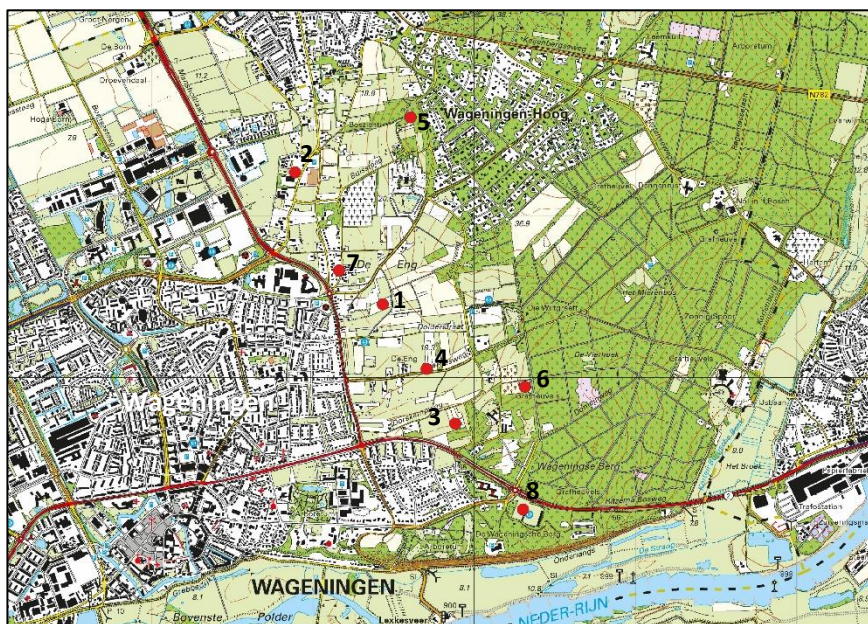
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Wageningen is voornemens de eerste herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Wageningen vast te stellen. Dit plan maakt (onder meer) een aantal kleinschalige ontwikkelingen mogelijk verspreid in het buitengebied, naast het bestemmen van feitelijke situaties. De ontwikkelingen zijn echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 en Figuur 1.2 is de ligging van de acht locaties weergegeven.

Figuur 1.1: Ligging genummerde planlocaties (rode punten). Bron: QGIS 3.2.

Figuur 1.2: Ligging genummerde planlocaties (rode punten). Bron: QGIS 3.2.

1.2 Planvoornemen

Per planlocatie is hieronder aangegeven wat de beoogde ontwikkelingen zijn:

- Planlocatie 1: Groentekwekerij De Nieuwe Ronde, Honingblokpad.
Ontwikkeling opslagruimte en schuilgelegenheid.
- Planlocatie 2: Grintweg 277.
Sloop drietal opstallen en bouw drie opstallen, uitbreiding woonbestemming (wagenschuur), aanleg klompenpad en mogelijk maken van kamperen bij de boer.
- Planlocatie 3: Pluktuin de Bosrand, Dorskampweg.
Ontwikkeling opslagruimte en schuilgelegenheid en kas.
- Planlocatie 4: Kwekerij en zorgverlener Bloemrijk, Geertjesweg.
Ontwikkeling opslagruimte en schuilgelegenheid en kas.
- Planlocatie 5: Zoomweg 15.
Sloop garage en woonwagen, ontwikkeling gastenverblijf en zonneweide.
- Planlocatie 6: Wijngaard Wageningse Berg.
Ontwikkeling opslagruimte en schuilgelegenheid.
- Planlocatie 7: Bennekomseweg 130 / Oude Diedenweg.
Ontwikkeling woning (aan zijde Oude Diedenweg).
- Planlocatie 8: Future centre Wageningen / Stadion De Wageningse Berg.
Mogelijk ontwikkeling oud urinoir tot vleermuisverblijfplaats.
Bestemmen feitelijke situatie bijveld (hondenschool en parkeervervoorziening), hoofdveld (incidentele sport), watertoren (incidentele bijeenkomsten), businesshome, kantine, zit- en statribune, kassa-gebouwtjes en lichtmasten (buiten werking) en beheer groenstrook rondom stadion.

In Figuur 1.3 zijn de begrenzingen van de planlocaties weergegeven met daarin de beoogde ontwikkelingen. Deze worden verder in de toetsing ontwikkellocaties genoemd.

Figuur 1.3. Begrenzing planlocaties met daarin de ontwikkellocaties (rode en blauwe cirkels).

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en overig provinciaal natuurbeleid) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Komen in de beïnvloedingszone van het plan wettelijk/beleidsmatige beschermde natuurgebieden (zoals NNN en/of Natura 2000) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Zijn vervolgstappen aan de orde?
- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door de plannen effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Zijn vervolgstappen aan de orde?
- Is het plan uitvoerbaar, met aanvullende voorwaarden uitvoerbaar of zijn verdere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de conclusies en adviezen gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het voorgenomen plan;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de acht planlocaties binnen het plan en gaat in op de relevante ecologische waarden en de beschermde gebieden en soorten in (de omgeving) van de planlocaties;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de soortenbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.2.2 Provinciaal beleid

2.2.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

In de provincie Gelderland heet het NNN het Gelders Natuurnetwerk (GNN). In de geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018) zijn regels voor het NNN opgenomen. In Artikel 2.39 zijn regels opgenomen voor het GNN. Voor de natuurgebieden die behoren tot het GNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het 'nee, tenzij'-principe betekent in de provincie Gelderland dat in het GNN nieuwe bestemmingen anders dan natuur niet mogelijk zijn als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. De

overblijvende effecten moeten in de provincie Gelderland gelijkwaardig worden gecompenseerd in overeenstemming met bijlage 8 Gelijkwaardige natuurbeheertypen (geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018)). De mogelijkheden voor compensatie staan in de artikelen 2.43-2.46 uiteengezet. Afwijkend van het bovenstaande geldt in het GNN dat de volgende gebieden met de natuurbeheertypen niet anders bestemd mogen worden: bron, gemaaid rietland, hoogveen, trilveen en zwak gebufferd ven (Artikel 2.39, lid 2). In Artikel 2.40, van de geconsolideerde Omgevingsverordening zijn regels opgenomen voor gronden die geheel omsloten worden door het Gelders natuurnetwerk. Voor deze gronden zijn tevens niet alle activiteiten/bestemmingen zonder meer mogelijk.

Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Gelderland geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het GNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op GNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet gecompenseerd te worden.

2.2.3 Groene ontwikkelingszone

In de provincie Gelderland zijn een aantal gebieden aangewezen als Groene ontwikkelingszone (GO). Een GO-gebied betreft een gebied met een andere bestemming dan natuur dat ruimtelijk is vervlochten met het Gelders natuurnetwerk, waaronder weidevogelgebieden en rustgebieden voor winterganzen. Binnen deze gebieden geldt dat zowel bij nieuwvestiging als bij een grootschalige uitbreiding er, naast een goede landschappelijk inpassing, sprake moet zijn van een per saldo substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de Groene ontwikkelingszone. In de geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018) zijn in Artikel 2.52 regels opgenomen voor de omgang met gebieden die aangewezen zijn als Groene ontwikkelzone. Voorop staat dat de kernkwaliteiten van de GO-gebieden niet aangetast mogen worden. Is dit toch het geval dan kan onder bepaalde voorwaarden (inclusief compensatie, groot belang etc.) een ontwikkeling mogelijk gemaakt worden (zie ook paragraaf 2.6.3 van de geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018)).

In Artikel 2.54 zijn regels opgenomen die betrekking hebben op de kap en compensatie van in de Wnb-beschermde houtopstanden binnen Groene ontwikkelingszones. Een dergelijke kap is alleen mogelijk als wordt voorzien in een extra compensatie voor het areaal bos dat verloren gaat. In het artikel worden voorwaarden aan de compensatie uiteengezet.

2.3 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 5 aanwezig zijn in het plangebied.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is de provincie Gelderland bevoegd gezag. In de provincie Gelderland zijn in tegenstelling tot de landelijke vrijgestelde soorten van artikel 3.10 onderdeel A (zie Regeling Natuurbescherming, [Bijlage 13](#)), de bunzing, hermelijn en wezel niet vrijgesteld. Voor deze soorten dient bij een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 gewerkt te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing

aangevraagd te worden. In de provincie geldt voor de overige landelijk vrijgestelde soorten, ook een vrijstelling. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht.

2.4 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom (conform Wnb) en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;
- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elsen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek zoals deze gehanteerd is bij voorliggende Natuurtoets. De methodiek wordt hieronder beschreven per onderdeel van de natuurtoets, beginnend met Natura 2000-gebieden ([paragraaf 3.2](#)), Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone ([paragraaf 3.3](#)), soortenbescherming ([paragraaf 3.4](#)) en houtopstanden ([paragraaf 3.5](#)). Daarna wordt aangegeven hoe deze gegevens in een effectbeoordeling leiden tot de conclusies van de Natuurtoets over de uitvoerbaarheid van het plan ([paragraaf 3.6](#)).

3.1 Algemeen

1. Bureaustudie naar de aanwezige beschermde gebieden (Natura 2000, GNN, Groene ontwikkelingszone), beschermde houtopstanden en beschermde soorten in/nabij het plangebied;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde natuurwaarden (beschermde soorten, GNN).

3.2 Natura 2000

Bureaustudie Natura 2000-gebieden

Voor de Natura 2000-gebieden is middels de digitale kaartenviewer van de provincie, de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV (natura2000.nl) en/of via AERIUS Calculator geïnventariseerd waar de Natura 2000-gebieden liggen ten opzichte van het plangebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn afgeleid uit de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden en worden geraadpleegd op de site van het ministerie van LNV (natura2000.nl). Ten behoeve van een eerste scan zijn, indien voor het plan relevant, met behulp van AERIUS Calculator (aerius.nl) de stikstofgevoelige habitats in beeld gebracht.

Terreinbezoek

Indien het planvoornemen zich binnen de begrenzing van enig Natura 2000-gebied bevindt, wordt in het terreinbezoek aandacht besteed aan de locatie en kwaliteit van de aanwezige habitattypen, habitatsoorten en hun leefgebied. Bij het terreinbezoek wordt een inschatting gemaakt wat de effecten van het voornemen zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van de doelsoorten en habitattypen van het betreffende Natura 2000-gebied.

Effectbepaling en beoordeling

Voor Natura 2000-gebieden wordt beoordeeld of significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten. Er wordt op hoofdlijnen bepaald wat de storingsfactoren zijn die vrijkomen als gevolg van het plan en er wordt globaal beoordeeld wat de effecten kunnen zijn van deze storingsfactoren op de instandhoudingsdoelen van de betreffende Natura 2000-gebieden.

Mogelijk effecten op de instandhoudingsdoelen kunnen ontstaan wanneer sprake is van:

- verandering van het oppervlakte aan leefgebied voor soorten of verandering van de oppervlakte van habitattypen met een instandhoudingsdoel;
- verandering van de kwaliteit van het leefgebied van soorten of verandering van de kwaliteit van habitattypen met een instandhoudingsdoel;
- verandering van de populatieomvang van soorten.

De mogelijke effecten op een Natura 2000-gebied zijn, indien relevant, kwantitatief (oppervlakteverlies en/of kwalitatief (overige aspecten) beoordeeld. Vervolgens wordt

aangegeven of vervolgstappen in het kader van de bescherming van Natura 2000-gebieden aan de orde zijn.

3.3 Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)

Bureaustudie

Voor het GNN en het GO is middels de digitale kaartenviewer van de provincie geïnventariseerd waar het plangebied ligt ten opzichte van deze aangewezen waardevolle natuurgebieden. Middels de natuurbeheertypen-kaart is bepaald welke natuur- en ambitiebeheertypen aangewezen zijn voor de GNN-gebieden.

Terreinbezoek

Voor het aspect GNN en GO wordt bij een terreinbezoek aandacht besteed aan mogelijke effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Bij het terreinbezoek wordt een inschatting gemaakt wat de effecten van het voornemen zijn op de wezenlijke kenmerken en waarden van het betreffende gebied of de effecten op soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Effectbepaling en beoordeling

Voor het aspect GNN is beoordeeld wat de (mogelijke) effecten zijn op de wezenlijke kenmerken en waarden van de aanwezige GNN-gebieden. Voor een GNN-gebied (en ecologische verbindingen) geldt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van dat gebied niet mogen worden aangetast, ook mogen de gestelde ambities niet belemmerd worden. De beoordeling vindt plaats aan de hand van de onderstaande aspecten:

- Uitwisselingsmogelijkheden (doel 'verbinden');
- Natuurlijke eenheid en aaneengeslotenheid (doel 'vergroten');
- Kwaliteit van het NNN en van leefgebied van soorten (doel 'kwaliteitsverbetering').

De kwaliteit wordt onder andere bepaald door de natuur- en ambitiebeheertypen, natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde. De wezenlijke kenmerken en waarden voor de GNN-gebieden zijn per gebied vastgelegd in Bijlage 5 van de geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018) en zijn geraadpleegd via de [interactieve kaartenviewer](#) van de provincie.

De mogelijke effecten op het GNN zijn indien aan de orde kwantitatief (oppervlakteverlies) en/of kwalitatief (overige aspecten) beoordeeld.

Voor het aspect GO is eveneens beoordeeld wat de (mogelijke) effecten zijn op de wezenlijke kenmerken en waarden van de aanwezige gebieden binnen de GO. De wezenlijke kenmerken en waarden van de GO zijn eveneens per gebied vastgelegd in Bijlage 5 van de geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018) en tevens geraadpleegd via de [interactieve kaartenviewer](#) van de provincie.

3.4 Beschermd soorten

Bureaustudie

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Bij het raadplegen van NDFF is nagegaan of er in de periode 2015-2020 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied en of deze zijn ingevoerd door derden. Een dergelijke tijdsperiode biedt inzicht in de meest recente natuurgegevens in een gebied. In de Wet natuurbescherming worden bij ontheffingsverlening veldgegevens tot vijf jaar oud (voor soorten die onder artikel 3.10 vallen) gehonoreerd om de aanwezigheid van soorten aan te tonen. Voor

soorten die vallen onder artikel 3.1 en 3.5 (Beschermingsregime Vogel- en Habitatrichtlijn) mag dit maximaal drie jaar zijn. Het zoekgebied voor het opvragen van de NDFF-data betreft een cirkelvormig zoekgebied rondom het plangebied met een straal van circa 2,5 kilometer. Zodoende worden ook alle mobiele soorten in beeld gebracht. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en 'andere' beschermde soorten (welke niet in de provinciale vrijstellingslijst zijn opgenomen). Bij vogels wordt met name speciale aandacht geschonken aan soorten met een jaarrond beschermd nest en die in het plangebied een essentieel leefgebied hebben. En algemene vogels die een nest hebben in het plangebied.

Het plangebied is opgedeeld in verschillende planlocaties. Binnen deze planlocaties beslaat het daadwerkelijk te ontwikkelen gebied vaak slechts een klein oppervlak ten opzichte van het totale oppervlak van de planlocatie. Deze locaties waar de ontwikkelingen/ingrepen daadwerkelijk beoogd zijn, worden aangeduid als ontwikkellocaties. De ontwikkellocaties zijn met rode en blauwe cirkels aangeduid in figuur 1.3. Deze ontwikkellocaties worden gebruikt in de resultaten om aan te geven of er sprake is van de aanwezigheid van wel/geen essentieel leefgebied van een beschermde soort binnen een ontwikkellocatie.

Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk is. Deze beoordeling wordt gebaseerd op een combinatie van waarnemingen van soorten (zicht of sporen), de aangetroffen biotoopkenmerken en aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Het gaat hierbij om een deskundigenoordeel aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) van bepaalde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen gedurende het terreinbezoek.

Essentieel leefgebied

Bij de beoordeling van de aanwezige biotopen wordt ingeschat wat het belang is van het plangebied (ontwikkellocaties) voor beschermde soorten. Hierbij wordt aangegeven of essentieel leefgebied binnen de ontwikkellocatie aanwezig is. Wanneer essentieel leefgebied aanwezig is, kunnen mogelijk verbodsbepalingen overtreden worden. Voorbeelden van essentieel leefgebied zijn verblijfplaatsen, overwinteringsplaatsen en belangrijke verbindingzones die leefgebieden met elkaar verbinden. Door in beeld te brengen of essentieel leefgebied aanwezig is, kan beoordeeld worden in hoeverre dit? aangetast wordt (en of sprake is van een overtreding van de Wnb). Ook wordt er beoordeeld of er sprake kan zijn van het incidenteel voorkomen van een soort in het plangebied of dat de soort in het plangebied verblijft of zich hierin verschuilt (dit kan de mate van verstoring of zelfs doding in beeld brengen). In dat laatste geval kunnen verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden worden.

Periode en methode terreinbezoeken

Op 7 en 8 december 2020 zijn terreinbezoeken binnen acht planlocaties uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group onder wisselende weersomstandigheden (op 7 december perioden met regen bij een temperatuur van circa 4 °C; op 8 december met droog weer bij temperaturen tussen de 2 en 4 °C). Tijdens de terreinbezoeken zijn de planlocaties te voet verkend. Aanwezige bebouwing is van binnen onderzocht en opgaande vegetatie als bomen zijn bekeken met een verrekijker voor de aan-/afwezigheid van nesten en holten.

3.5 Beschermde houtopstanden

Ten behoeve van de beoordeling omtrent de beschermde houtopstanden is gebruik gemaakt van de provinciale kaart met beschermde Houtopstanden Wet natuurbescherming. De mogelijke effecten op Wnb-beschermde houtopstanden is kwantitatief (oppervlakteverlies) beoordeeld.

3.6 Uitvoerbaarheid

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of dat vervolgstappen nodig zijn om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

Indien natuurwaarden significant dreigen te worden aangetast, is de activiteit/ontwikkeling niet zonder meer mogelijk. Een ontheffing of vergunning is dan noodzakelijk. Enkel wanneer deze door het bevoegd gezag wordt verleend, is het plan uitvoerbaar. Bijvoorbeeld in het geval van soortbescherming kan ontheffing worden verleend wanneer bij het betreffende plan voldaan is aan drie criteria:

- Er vinden door de activiteiten geen wezenlijke effecten plaats op de gunstige staat van instandhouding van de soort(en);
- Er zijn voor het plan geen alternatieven voor handen;
- Voor het plan is een uit de wet geldend doel aan de orde.

In voorliggende toetsing wordt een eerste scan gedaan of aan voorgaande voorwaarden voldaan wordt. Ook voor de beschermde gebieden geldt dat een vergunning/ontheffing verleend wordt (en het plan dus uitvoerbaar is) indien er voor het plan een geldend belang van toepassing is, er geen alternatieven voorhanden zijn die minder schadelijke effecten hebben en er geen wezenlijke aantasting plaatsvindt (eventueel na toepassing van mitigerende en/of compenserende maatregelen). Voorts geldt ook voor het provinciaal natuurbeleid (GNN en GO) dat het bevoegd gezag goedkeuring moet geven voor ontwikkelingen in gebieden vallend onder het provinciaal natuurbeleid.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van de acht planlocaties gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de ligging van beschermde gebieden (Wnb en provinciaal natuurbeleid) ten opzichte van de planlocaties, waarna in [paragraaf 4.3](#) resultaten weergegeven worden van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek).

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit acht planlocaties welke aan de oostzijde van Wageningen (gemeente Wageningen, Provincie Gelderland) liggen. Hieronder volgt een beschrijving per planlocatie.

Planlocatie 1: Groentekwekerij De Nieuwe Ronde, Honingblokpad. Betreft twee percelen met verschillende gewassen en opbergruimten. Langs de noordrand van het westelijke perceel bevindt zich een houtwal met enkele bomen en (braam)struiken. Oppervlaktewater is niet aanwezig.

Planlocatie 2: Grintweg 277. Betreft een erf met diverse opstallen, kas, paardenbak en -weide en overig groen. Langs de randen staan hagen en bomen. Er bevindt zich periodiek oppervlaktewater in de vorm van een bochtige waterloop.

Planlocatie 3: Pluktuin de Bosrand, Dorskampweg. Volkstuinencomplex met een grote diversiteit in gewassen en kruiden. Geen oppervlaktewater aanwezig.

Planlocatie 4: Kwekerij en zorgverlener Bloemrijk, Geertjesweg. Betreft een smal perceel aan de rand van een volkstuinencomplex met een keur aan gewassen. Oppervlaktewater is niet aanwezig.

Planlocatie 5: Zoomweg 15. Bevat een groot erf met woning, overige opstallen (vervallen woonwagens en vervallen metalen schuur) en een graslandperceel (paardenweide). Groot deel van erf is bos. Een vijver bevindt zich ten zuidwesten van de woning.

Planlocatie 6: Wijngaard Wageningse Berg. Omheinde wijngaard met omliggende grasstroken waar (tijdelijke) opstallen aanwezig zijn.

Planlocatie 7: Bennekomseweg 130 / Oude Diedenweg. Betreft een woning met grote achtertuin waar bomen en struiken in aanwezig zijn. Oppervlaktewater is niet aanwezig.

Planlocatie 8: Future centre Wageningen / Stadion De Wageningse Berg. Stadion met bijbehorende voorzieningen (voetbalvelden, tribunes, lichtmasten, gebouwen). Daarnaast bevindt zich een watertoren en groen (opgaande bomen) binnen de planlocatie. Geen oppervlaktewater aanwezig.

In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van de planlocaties met daarin specifiek weergegeven de locaties waar ingrepen/ontwikkelingen beoogd zijn (de ontwikkellocaties).

Figuur 4.1a. Impressie van de planlocaties met nadruk op ontwikkellocaties daarbinnen.

Figuur 4.1b. Impressie van de planlocaties met nadruk op ontwikkellocaties daarbinnen.

Figuur 4.1c. Impressie van de planlocaties met nadruk op ontwikkellocaties daarbinnen.

4.2 Beschermde gebieden

4.2.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-gebied Veluwe grenst aan planlocatie 8 (Future Centre Wageningen/ Stadion Wageningse Berg) en planlocatie 6 (Wijngaard Wageningse Berg). Dit Natura 2000-gebied is beschermd onder de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het Natura 2000-gebied Rijntakken ligt op ongeveer 200 meter afstand van planlocatie 8. Het stikstofgevoelige habitat LG14 (Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden grenst aan planlocaties 6 en 8. Daarbij grenst ook het stikstofgevoelige habitat H9120 (Beuken- en eikenbossen met hulst) aan planlocatie 8. In Figuur 4.2 is de ligging van Natura 2000-gebieden weergegeven ten opzichte van de planlocaties.

Figuur 4.2. Ligging planlocaties t.o.v. Natura 2000-gebied Veluwe (in groen) en Natura 2000-gebied Rijntakken (in blauw). Bron: QGIS 3.2.

Gevolgen van het plan op de Natura 2000-gebieden worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

4.2.2 Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)

Planlocatie 6 is onderdeel van het GNN. Planlocatie 8 is voor het resterende deel onderdeel van de GO. De overige locaties bevinden zich niet binnen de begrenzing van het GNN en de GO.

In Figuur 4.3 is de ligging van planlocatie 6 en 8 binnen het GNN en de GO weergegeven. Figuur 4.4 geeft de natuurbeheertypen weer binnen planlocatie 8 (binnen planlocatie 6 zijn geen natuurbeheertypen aangeduid).

Figuur 4.3. Ligging planlocaties 6 en 8 t.o.v. GNN (in donkergroen) en GO (in lichtgroen). Bron ondergrond: Provincie Gelderland.

Figuur 4.4. Ligging natuurbeheertype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos (in groen) binnen planlocatie 8. Bron ondergrond: Natuurbeheerplan (beheertypenkaart 2020) Provincie Gelderland.

In het GNN vallen de planlocaties 6 en 8 onder deelgebied 67 (Wageningen – Wolfheze). Binnen dit deelgebied zijn de volgende kernkwaliteiten van het GNN van toepassing:

- Overgangen tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn met de dorpen en engen van Wageningen, Renkum en Heelsum.
- Onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe
- Parel/A-locatie bos Wageningse Berg: plateaubos en helling met overgangen van wintereiken-beukenbos naar essen-iepenbos en schietwilgenbos.
- Renkumse Poort: uitwisselingsgebied van planten en dieren tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn; op de Wageningse Berg onbebouwde contactzone.
- Renkumse Heide en Reyerskamp: open ontginning op sandrvlakte, deels weer teruggegeven aan de natuur.
- Leefgebied das.
- Leefgebied steenuil.

- Cultuurhistorische waarden van de landgoederen (o.a. Oranje-Nassau's Oord, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels, sprengen en beken en boerderijen.
- Abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir.
- Ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater.
- Alle door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Daarbij zijn ontwikkelingsdoelen gesteld. Voor het GNN betreft dit de volgende:

- Ontwikkeling ecologische verbinding Renkumse Poort: dekking voor het wild.
- Vermindering barrièrewerking A12, A50, N224, N225 en spoorlijn.
- Ontwikkeling heidevelden, oude bossen en cultuurhistorische gebruiksvormen (hakhout).
- Ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden.
- Ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën.
- Ontwikkeling landgoederen en hun cultuurhistorische patronen.
- Ontwikkeling overige cultuurhistorische patronen (Celtic fields) en beheersvormen.
- Ontwikkeling van geleidelijke overgangen in het landschap langs de voet van de Veluwe; bosjes, singels, beken en graslanden.

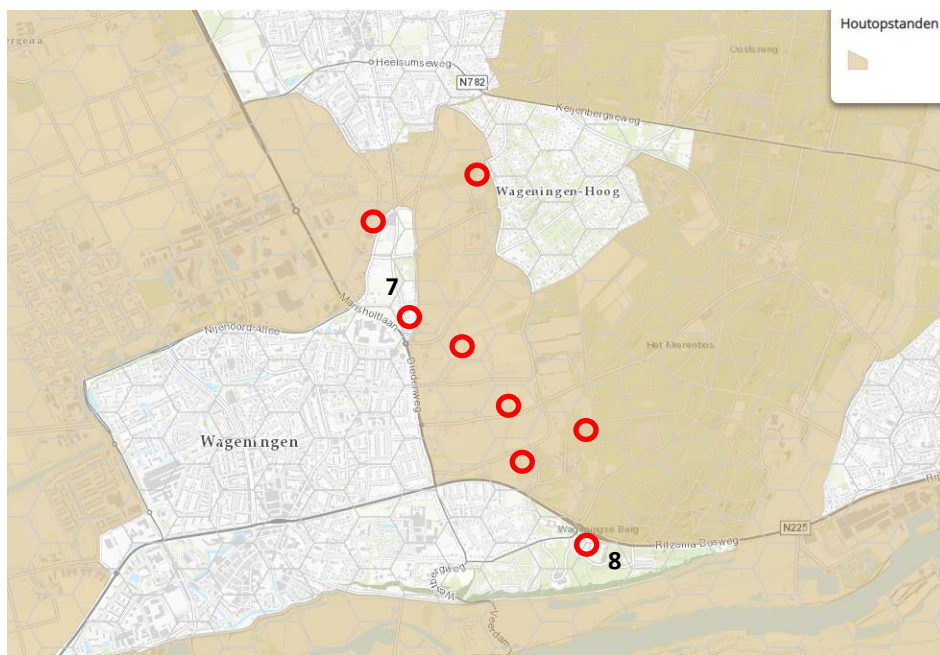
Bovenstaande ontwikkelingsdoelen gelden eveneens voor de GO, met als aanvulling:

- Ontwikkeling singels en ruigtestroken.

Gevolgen van het plan op het GNN en de GO worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

4.2.3 Bescherming van houtopstanden

Alle planlocaties uitgezonderd planlocatie 7 (Bennekomseweg 130) en 8 (Future Centre Wageningen/ Stadion Wageningse Berg) liggen binnen het voor beschermde houtopstanden Wet natuurbescherming begrensde gebied, zie onderstaande figuur 4.5.

Figuur 4.5. Ligging beschermde houtopstanden Wnb (in lichtbruin) t.o.v. de planlocaties.

Bron: Provincie Gelderland.

Gevolgen van het plan op beschermde houtopstanden wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

4.3 Beschermde soorten

4.3.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrictlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een zoekgebied 2,5km rondom het plangebied) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrictlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2015-2020).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Oehoe	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Steenuil	X		
	Sperwer	X		
	Wespendief	X		
Zwarte wouw	X			
Zoogdieren	Bever		X	
	Boommarter			X
	Bunzing			X
	Das			X
	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
	Vleermuizen**		X	
	Wezel			X
Wolf		X		
Amfibieën	Alpenwatersalamander			X
	Kamsalamander		X	
	Poelkikker		X	
	Rugstreepad		X	
	Vroedmeesterpad		X	
Reptielen	Gladde slang		X	
	Hazelworm			X
	Levendbarende hagedis			X

	Ringslang			X
	Zandhagedis		X	
Insecten - Dagvlinders	Grote vos			X
	Grote weerschijnvlinder			X
	Sleedoorpage			X
Insecten - Nachtvinders	Teunisbloempijlstaart		X	
Insecten - Libellen	Rivierrombout		X	
Vissen	Grote modderkruiper			X
Planten	Kartuizer anjer			X
	Pijlscheefkelk			X
	Stijve wolfsmelk			X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

*Categorie 5 soorten worden enkel weergegeven indien deze voor voorliggende Natuurtoets van belang zijn. De afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.3.2).

**Vleermuizen: Baard/Brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

4.3.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het terreinbezoek (eventueel in combinatie met de bureaustudie) wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten binnen de 8 planlocaties. Voor de bepaling of er sprake kan zijn van de aanwezigheid van essentieel leefgebied van een beschermde soort is gekeken naar de ontwikkellocaties waar ontwikkelingen/ingrepen daadwerkelijk beoogd zijn, zie Hoofdstuk 3.4.

Afbakening relevante soorten

Aangezien de ontwikkellocaties een beperkte omvang hebben, grotendeels gecultiveerd zijn, geen oppervlaktewater bevatten en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan het (oostelijke) buitengebied van Wageningen loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: (water)zoogdieren (bever), vissen, libellen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied binnen de ontwikkellocaties. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De overige soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren (vleermuizen en overige (land)zoogdieren), amfibieën, reptielen, dag- en nachtvinders en flora.**

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermd nest (jrb-nesten) zijn niet aangetroffen binnen de ontwikkellocaties en directe omgeving (<50 meter), met uitzondering van huismus op planlocatie 2 (Grintweg 277). Hier bevinden zich mogelijk meerdere nesten binnen een van de opstallen. Op de overige ontwikkellocaties en directe omgeving is de aanwezigheid van jrb-nesten uitgesloten.

Daarnaast zullen meerdere ontwikkellocaties naar verwachting onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van in de omgeving broedende soorten.

Met name voor huismus - tijdens het terreinbezoek aanwezig in de haag aan de westzijde van planlocatie 7 (Bennekomseweg) welke vermoedelijk dienstdoet als schuilgelegenheid-, uilen (een deels opgegeten egel in de nok van het vervallen urinoir op planlocatie 8 zou op de aanwezigheid van oehoe kunnen wijzen, echter niet uitgesloten dat het een prooi van bosuil betrof) en roofvogels als buizerd, sperwer en havik. Voor de te verwachten soorten uilen en roofvogels geldt echter dat gezien de zeer beperkte grootte van de ontwikkellocaties er geen sprake is van essentieel leefgebied voor deze soorten.

De aanwezigheid van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten op de ontwikkellocaties wordt uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt biotoop (in de directe omgeving).

Gevolgen van het plan op huismus wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten aangetroffen dan wel te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Overige vogelsoorten (artikel 3.1)

Vegetatie binnen meerdere ontwikkellocaties en directe omgevingen biedt een geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende soorten zoals winterkoning en heggenmus. Voornoemde soorten zijn op meerdere locaties aangetroffen, naast overige algemene soorten als houtduif, merel en roodborst.

Gevolgen van het plan op algemene voorkomende soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Zoogdieren

Vleermuizen

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal soorten vleermuizen waargenomen in de omgeving van de planlocaties. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Er zijn op de ontwikkellocaties geen bomen aanwezig die geschikt zouden kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.

Tevens ontbreken voor vleermuizen geschikte inkruipopeningen en/of verblijfplaatsen in de bebouwingen/opstallen binnen de ontwikkellocaties.

Daarnaast kunnen de planlocaties onderdeel uitmaken van foerageergebied en/of vliegroutes. De planlocaties zijn te klein en/of bevatten te weinig opgaande beplanting om als essentieel foerageergebied te kunnen fungeren voor vleermuizen. Essentiële vliegroutes voor vleermuizen kunnen aanwezig zijn langs de randen van planlocatie 2 (langs de Grintweg), planlocatie 5 (Zoomweg 15), planlocatie 6 (Wijngaard Wageningse Berg) en planlocatie 8 ((Stadion de Wageningse Berg). Op deze planlocaties bevinden zich eveneens ontwikkellocaties langs/nabij de randen.

Gevolgen van het plan op vleermuizen (vliegroutes) wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn eekhoorn, wolf, das, boommarter, steenmarter, bunzing en wezel waargenomen in de omgeving van de planlocaties.

Planlocaties 5, 7 (Bennekomseweg) en 8 kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied voor eekhoorn. Eekhoornnesten zijn niet aangetroffen binnen de ontwikkellocaties. Gezien de beperkte hoeveelheid opgaande beplanting binnen de ontwikkellocaties is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied voor eekhoorn eveneens uitgesloten.

De meeste planlocaties kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied voor wolf en das. Verblijfplaatsen (burchten) en overige sporen van deze soorten zijn niet aangetroffen. Gezien de zeer beperkte grootte van de ontwikkellocaties ten opzichte van het totaal benodigde foerageergebied voor deze soorten is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied voor wolf en das uitgesloten.

Planlocaties 5 en 8 kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied voor boommarter. Geschikte verblijfplaatsen voor boommarter zoals boomholtes zijn niet aangetroffen binnen de ontwikkellocaties en directe omgeving. Gezien de beperkte hoeveelheid opgaande beplanting binnen de ontwikkellocaties is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied voor boommarter eveneens uitgesloten.

Alle planlocaties kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied voor steenmarter. Alle bebouwing binnen de ontwikkellocaties is geïnspecteerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soort. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen, evenmin sporen van aanwezigheid. Gezien de beperkte hoeveelheid aan vegetatie binnen de ontwikkellocaties is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied voor steenmarter eveneens uitgesloten.

Planlocaties 1 t/m 6 kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied voor bunzing en wezel. De ontwikkellocaties zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van bunzing en wezel. Geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten zijn hier niet in aangetroffen, evenmin sporen van aanwezigheid. Gezien de beperkte hoeveelheid aan vegetatie binnen de ontwikkellocaties is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied voor bunzing en wezel eveneens uitgesloten.

De aanwezigheid van overige beschermde zoogdieren op de ontwikkellocaties wordt eveneens uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt biotoop (in de directe omgeving).

Amfibieën

Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn kamsalamander, alpenwatersalamander, rugstreeppad en vroedmeesterpad waargenomen in de omgeving van de planlocaties. Er bevindt zich geen oppervlaktewater binnen de ontwikkellocaties dat als voortplantingsgebied zou kunnen fungeren voor deze soorten. Wel dient er rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van (essentieel) landbiotoop, zoals overwinteringsplaatsen.

Planlocatie 5 kan onderdeel uitmaken van het leefgebied voor alpenwatersalamander. De nabijgelegen vijver is geschikt als voortplantingswater voor deze soort. Binnen de ontwikkellocaties zijn echter geen geschikte overwinteringsplaatsen aanwezig zoals onder dood hout of stenen. Hierdoor maakt de ontwikkellocatie geen onderdeel uit van essentieel leefgebied voor deze soort.

Planlocatie 8 ligt enigszins in de buurt van de uiterwaarden waar kamsalamander en rugstreeppad voorkomen. Het is aannemelijk dat deze op de Wageningse Berg overwinteren, met name op de zuidrand (helling) van de Wageningse Berg. De ontwikkellocatie ligt ver ten noorden

van de zuidhelling en hierdoor wordt verwacht dat er geen overwintering plaatsvindt binnen de ontwikkellocatie. De aanwezigheid van essentieel leefgebied wordt uitgesloten.

Vroedmeesterpad komt zeer lokaal voor in Wageningen, ver weg van de planlocaties. Deze soort zal in de directe omgeving van de voortplantingsvijvers overwinteren. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor deze soort binnen het plangebied is hierdoor uitgesloten.

De aanwezigheid van overige beschermde amfibieën op de ontwikkellocaties wordt eveneens uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt biotoop (in de directe omgeving).

Reptielen

Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn gladde slang, hazelworm, ringslang, levendbarende hagedis en zandhagedis waargenomen in de omgeving van de planlocaties.

Enkele planlocaties -met name planlocatie 8 (Stadion Wageningse Berg)- kunnen onderdeel zijn van het leefgebied van de ringslang. Binnen de ontwikkellocaties zijn echter geen voor ringslang geschikte (broei)hopen met takken, bladeren en/of maaisel aanwezig die als voortplantingsplaats kunnen fungeren. Tevens is binnen de ontwikkellocaties de aanwezigheid van voor ringslang geschikte overwinteringsplaatsen (zoals holten, liggend dood hout) uitgesloten.

De initiatiefnemer van planlocatie 6 (Wijngaard Wageningse Berg) gaf aan 1x een ringslang te hebben gezien langs de noordzijde van de wijngaard, buiten de ontwikkellocatie. Dit betreft een incidentele waarneming van een zwervend individu. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor ringslang binnen de ontwikkellocaties is uitgesloten.

De planlocaties maken geen onderdeel uit van het leefgebied voor gladde slang. Deze soort komt voor in heidevelden, open bos, schraalgraslanden en hoogvenen. Deze biotopen zijn niet binnen de planlocaties aanwezig.

Planlocaties 5 en 8 zouden onderdeel kunnen uitmaken van het leefgebied voor hazelworm. Binnen de ontwikkellocaties is echter geen geschikt leefgebied aanwezig voor deze soort, vanwege het ontbreken van voldoende bodembedekkende kruid- en struikvegetatie. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor hazelworm binnen de ontwikkellocaties is hiermee uitgesloten.

De planlocaties maken geen onderdeel uit van het leefgebied van zandhagedis. Voor deze soort geschikt biotoop, zoals structuurrijke heiden met plekken met open zand, ontbreekt. Voor de levendbarende hagedis is eveneens geen geschikt leefgebied -zoals (vochtige) heiden en schrale graslanden- voorhanden binnen de planlocaties. Tevens liggen de planlocaties ver weg en geïsoleerd van (gekende) populaties in de bredere omgeving zoals op de Wolfhezer Heide.

De aanwezigheid van (overige) beschermde reptielen op overige planlocaties wordt uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt biotoop (in de directe omgeving).

Dagvlinders

Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn grote vos, grote weerschijnvlinder en sleedoornpage waargenomen in de omgeving van de planlocaties.

Voor deze soorten is geen essentieel leefgebied aanwezig binnen de ontwikkellocaties, vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten voor de rupsen (voor grote vos zijn dit vooral iepen, voor grote weerschijnvlinder wilgen en voor sleedoornpage sleedoorn). Gezien de afwezigheid en/of beperkte hoeveelheid aan voedsel-/nectarplanten binnen de ontwikkellocaties is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied voor deze soorten eveneens uitgesloten.

De aanwezigheid van (overige) beschermde dagvlinders op de ontwikkellocaties wordt eveneens uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt biotoop (in de directe omgeving).

Nachtvlinders

Zoals blijkt uit de bureaustudie is teunisbloempijlstaart waargenomen in de omgeving van de planlocaties.

Voor deze soort is geen essentieel leefgebied aanwezig binnen de ontwikkellocaties, vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten (wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart).

Flora

Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn kartuizer anjer, pijlscheefkelk en stijve wolfsmelk waargenomen in de omgeving van de planlocaties.

Tijdens de terreinbezoeken zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het is echter niet mogelijk om alle beschermde soorten te herkennen in de periode waarin de terreinbezoeken afgelegd zijn. De vegetatie binnen de planlocaties is gecultiveerd, uitgezonderd planlocatie 5 en 8. Gezien het verstoorde en omgewoelde karakter van de planlocaties in combinatie met de biotoop-specifieke eisen die beschermde soorten planten aan hun standplaats stellen, wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de planlocaties uitgesloten. Binnen de ontwikkellocaties van planlocatie 5 en 8 zijn geen geschikte standplaatsen aanwezig voor de in de bureaustudie aangetroffen beschermde soorten. Deze soorten staan op zonbeschenen stenige plaatsen en/of stikstofarme en kalkrijke gronden.

De aanwezigheid van (overige) beschermde planten op alle ontwikkellocaties wordt eveneens uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikte standplaatsen.

4.3.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de beschermde soort(groep)en weergegeven in Tabel 4.2 - die essentieel leefgebied kunnen hebben en/of gedood of wezenlijk verstoord kunnen worden - mogelijk of waarschijnlijk voor kunnen komen binnen de planlocaties. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soort(groep)en in gegaan.

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen de planlocaties.

Plan-locatie	Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
2, 7	Vogel met jaarrond beschermd nest [huismus]	Artikel 3.1	Waarschijnlijk /Mogelijk	Waarschijnlijk nestplaatsen binnen ontwikkellocaties van planlocatie 2 Mogelijk schuilplaatsen in haag langs ontwikkellocatie van planlocatie 7
Alle	Overige broedvogels	Artikel 3.1	Mogelijk/ Waarschijnlijk	Mogelijk/waarschijnlijk nestplaatsen binnen ontwikkellocaties
2, 5, 6 en 8	Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Langs randen ontwikkellocaties mogelijk essentiële vliegroutes

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de gebiedenbescherming (Wnb, GNN en GO en beschermde houtopstanden). In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan de soortbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader.

5.1 Effectbepaling plan

De volgende biotopen worden beïnvloed door het voornemen in het gehele plangebied:

- Bebouwing wordt gesloopt;
- (opgaande) vegetatie wordt verwijderd;
- grond wordt vergraven.

5.2 Effecten op beschermde gebieden

5.2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat de planlocaties 6 en 8 grenzen aan het plangebied Natura 2000-gebied Veluwe. De overige planlocaties liggen tot 1,5 kilometer afstand van dit Natura 2000-gebied. Gezien de ligging van planlocaties 6 en 8 -tegen Het Natura 2000-gebied Veluwe aan- zijn storingsfactoren als verstoring door geluid, licht, trillingen en optische verstoring niet op voorhand uitgesloten.

Binnen planlocatie 8 worden echter geen extra activiteiten toegestaan. De eventuele ombouw van het urinoir tot vleermuisverblijfplaats zal niet leiden tot een wezenlijke verstoring vanwege de tijdelijkheid en kleinschaligheid en aangezien de locatie in reeds verstoord gebied (naast bijveld stadion dat gebruikt wordt voor hondentrainingen).

Binnen planlocatie 6 zal met de bouw van een opslag- en schuilgelegenheid mogelijk en vooral tijdelijk een toename zijn van verstoring door geluid en optische verstoring. Verwacht wordt dat zowel tijdens de aanleg- als gebruiksfase de eventuele toename van verstoring niet van wezenlijke invloed zal zijn. Er zal geen buitenverlichting aanwezig zijn noch gebruik gemaakt worden van versterkte muziek. De opslag- en schuilgelegenheid komt daarbij vlak langs een druk wandelpad te liggen (in de bosrand) waar veel mensen lopen met loslopende honden.

De overige planlocaties liggen verder weg van Natura 2000-gebieden en daarmee ook buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft alle storingsfactoren (met uitzondering van een tijdelijke toename van stikstofdepositie).

In verband met de aard van de ontwikkelingen (inzet van machines voor sloop en bouw) is sprake van een tijdelijke en beperkte toename van stikstof in de omgeving. Er is onderzocht of er mogelijk een extern effect van stikstofdepositie optreedt voor de hiervoor gevoelige habitattypen en/of leefgebieden van aangewezen soorten die gelegen zijn in Natura2000-gebieden in de omgeving. Zie het separate onderzoek 'Stikstofdepositie-onderzoek Veegplan Buitengebied Wageningen'. Hieruit kan worden geconcludeerd dat als gevolg van de werkzaamheden er geen toename van stikstofdepositie op (bijna) overbelaste hexagonen plaatsvindt in omliggende Natura 2000-gebieden. Significante gevolgen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

5.2.2 Effecten op het Gelders natuurnetwerk (GNN) en de Groene ontwikkelingszone (GO)

Uit de bureaustudie blijkt dat planlocatie 6 onderdeel uitmaakt van het GNN en planlocatie 8 onderdeel uitmaakt van zowel het GNN als de GO. Voor wat betreft het Gelders natuurnetwerk is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie.

Een bestemmingsplan voor gronden gelegen binnen de Groene ontwikkelingszone kan een nieuwe kleinschalige ontwikkeling mogelijk maken, als:

- in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt;
- deze versterking planologisch is verankerd in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

De bouw van de opslag- en schuilgelegenheden en het mogelijk maken van een maatschappelijke ondernemer is te kwalificeren als een "kleinschalige ontwikkeling". In de bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan is gemotiveerd op welke wijze de kernkwaliteiten in hun onderlinge samenhang substantieel worden versterkt.

Indien sprake is van aantasting dienen vervolgstappen genomen te worden die in lijn zijn met de Spelregels van het Natuurnetwerk Nederland. De Spelregels omvatten het beleidskader voor het compensatiebeginsel, NNN-saldobenadering en herbegrenzing NNN. Hiervoor dient overleg met de provincie Gelderland plaats te vinden. Zonder deze vervolgstappen kan niet met zekerheid gesteld worden dat het natuurbeleid van het NNN de uitvoering van het plan niet belemmert.

Op planlocatie 8 worden geen nieuwe activiteiten toegestaan en vindt tevens geen ruimtebeslagplaats in het GNN. Het urinoir dat mogelijk een functie kan gaan vervullen als vleermuisverblijfplaats is binnen het GNN gesitueerd. Er vindt echter geen ruimtebeslag plaats. Tevens komt het ten goede van de kernkwaliteit 'door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en hun leefgebieden' in dit deelgebied van het GNN. Van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN zal hier dan ook geen sprake zijn. Vanuit dit oogpunt zijn er voor het GNN binnen planlocatie 8 geen belemmeringen. Binnen de GO in planlocatie 8 wordt enkel de feitelijke situatie bestemd en vinden er geen ontwikkelingen plaats. Van aantasting van de GO zal geen sprake zijn. Vanuit dit oogpunt zijn er voor de GO geen belemmeringen. Het GO-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

5.2.3 Bescherming van houtopstanden

Binnen de planlocatie 6 wordt waarschijnlijk een klein deel van een houtopstand gekapt die beschermd is in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit betreft hooguit enkele bomen ten oosten van de te slopen woonwageng. De precieze situering is echter nog niet geheel duidelijk.

Zie onderstaande Figuur 5.1 voor de ligging van de ontwikkellocatie waarbinnen een klein oppervlak aan houtopstand mogelijk verloren gaat.

Figuur 5.1. Ontwikkellocatie gastenverblijf waar mogelijk kap van enkele bomen plaatsvindt.

Voor kap van houtopstanden buiten de bebouwde kom Wnb geldt dat het bevoegd gezag hierover een uitspraak moet doen. Hiervoor geldt een meldingsplicht. Een melding over de kap kan worden gedaan bij de provincie Gelderland. Ten gevolge van de kap van beschermde houtopstanden geldt een compensatie/herplantingsplicht. Met sloop van de oude garage zou deze (deels) uitgevoerd kunnen worden binnen de planlocatie.

5.3 Effecten op beschermde soorten

Op basis van de terreinbezoeken en de bureaustudie is gebleken dat het plangebied een (potentieel) essentieel leefgebied vormt voor *vogels en vleermuizen* (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soort(groep)en een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Essentieel leefgebied van overige beschermde soorten is uitgesloten waardoor deze soorten geen effecten ondervinden van het voornemen.

5.3.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Het is niet uit te sluiten dat vaste rust- en verblijfplaatsen [en/of functionele leefomgeving] van de huismus binnen de ontwikkellocatie van planlocatie 2 aanwezig is. Deze soorten hebben nesten met een jaarrond beschermde status. Ook aantasting van de functionele leefomgeving kan tot gevolg hebben dat een nest voor de betreffende soort ongeschikt wordt. Voor de soorten geldt dat aantasting van het nest en/of de functionele leefomgeving niet zonder meer is toegestaan. Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen van de soorten aanwezig zijn in de te slopen bebouwing dan worden de beschermde verblijfplaatsen verstoord en vernietigd. Dit is een overtreding van gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Een ontheffing Wet natuurbescherming dient voor deze activiteit te worden aangevraagd.

Om de functie van het plangebied en tevens het effect van de ontwikkeling op deze eventueel aanwezige jaarrond beschermde nesten te kunnen bepalen, is een vervolgonderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt separaat uitgevoerd.

Nader onderzoek

Om bij de voorbereiding van de realisatie te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is tijdig en nauwkeurig inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van de bebouwing binnen planlocatie 2 voor de huismus. Dit dient onderzocht te worden aan de hand van het geldende kennisdocument van BIJ12, 2017a). Nader onderzoek, conform het kennisdocument (BIJ12, 2017a), vindt in het voorjaar plaats (meerdere malen in de optimale periode 1 april – 15 mei).

Langs de ontwikkellocatie van planlocatie 7 (Bennekomseweg) ligt een haag welke vermoedelijk dienstdoet als schuilgelegenheid. Deze haag is van het naastgelegen woonerf en zal niet worden aangetast door de ontwikkeling binnen planlocatie 7. Tevens wordt verwacht dat eventuele verstoringen in de aanlegfase niet van wezenlijke invloed zullen zijn op de functionaliteit van de haag voor huismussen.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen op alle planlocaties binnen de ontwikkellocaties nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in of onder opgaande vegetatie en bebouwing. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten de broedperiode te werken dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

5.3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

De aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen zijn niet uitgesloten langs de randen van de ontwikkellocaties in planlocaties 2, 5, 6 en 8. Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

De potentiële vliegroutes worden niet aangetast als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen. Er wordt geen vegetatie verwijderd en van verstoring, zoals nachtelijke verlichting die uitstraalt over de vegetatie zal geen sprake zijn. Negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen zijn hierdoor uitgesloten.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

5.3.3 Uitvoerbaarheid

Met de sloop van de bebouwing binnen planlocatie 2 (Grintweg 277) kunnen eventueel aanwezige verblijfplaatsen van huismus aangetast, verstoord en/of vernietigd worden. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is noodzakelijk naar het daadwerkelijke gebruik en de functie van de ontwikkellocaties binnen planlocatie 2.

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen alsook overige essentiële elementen (zoals hagen) binnen de ontwikkellocaties van planlocatie 2 aanwezig blijken te zijn, hoeft dit voorsnog geen belemmering te zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, aangezien soortspecifieke maatregelen te combineren zijn met de nieuwe bestemming in (of in de directe omgeving van) het plangebied. Het betekent wel dat voorafgaand aan de werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkelingen in de planlocatie voorwaarden worden gesteld (en zijn uitgevoerd) aan de wijze en periode van de werkzaamheden en het opnemen/integreren van voorzieningen zoals nestkasten voor huismus.

Voor de uitvoerbaarheid van het plan dient een ontheffing verkregen te worden indien overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet voorkomen kunnen worden. Voor het verkrijgen van de ontheffing dient te worden voldaan aan drie voorwaarden (criteria). Hieronder is benoemd aan welke criteria voldaan moet worden (zie ook Tabel D in Bijlage 1):

- geen andere bevredigende oplossing/alternatieven. De sloop is noodzakelijk om nieuwbouw te ontwikkelen binnen de ontwikkellocatie en is hierdoor locatie gebonden. Hierbij zal rekening gehouden kunnen worden met de aanwezige natuurwaarden door het aanpassen van de werkwijze en/of werkperiode.
- sprake is van een geldig wettelijk belang. Uit de Vogelrichtlijn zou het belang volksgezondheid en openbare veiligheid voor deze ontwikkeling gebruikt kunnen worden, aangezien de te slopen bebouwing/opstallen asbest bevat.
- geen effect op de staat van instandhouding van de soort. Dit kan bewerkstelligd worden door te allen tijde gedurende de aanleg- en gebruiksfase voldoende nestvoorzieningen en functionele leefomgeving (zoals dichte hagen en foerageergebied) aanwezig te laten zijn.

Zoals uit bovenstaande tekst naar voren komt is het mogelijk aan de orde dat een ontheffing Wnb – soortbescherming aangevraagd moet worden. Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag dient een mitigatieplan opgesteld te worden en dient voor locatie 2 het voornemen nauwkeurig onderbouwd te worden. Wanneer op basis van onder andere dit mitigatieplan en de beschrijving van het voornemen een ontheffing verleend wordt door het bevoegd gezag (provincie Gelderland), is het plan uitvoerbaar bevonden. Verwacht wordt dat aan de criteria voldaan kan worden en daarmee de ontwikkeling binnen planlocatie 2 uitvoerbaar is.

6 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistellus pipistrellus* en kennisdocument Huismus *Passer domesticus*.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Overig:

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit – effectenindicator Natura 2000 NDFF, 2015-2020

Provincie Gelderland (kaartviewer Omgevingsverordening en kernkwaliteiten GNN en GO)

Floron (verspreidingsatlas)

Ravon

Vlinderstichting

Zoogdiervereniging

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage. Tevens is in Tabel B (2) aangegeven welke soorten in welke provincie zijn vrijgesteld. Deze vrijstelling is enkel van toepassing indien de provincie het bevoegd gezag is en indien het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

- a) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;
- b) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d) bestendig gebruik.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
zilverstreephooibeestje	grote hoefijzerneus		
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel	mopsvleermuis	
	gaffellibel	noordse vleermuis	
	gevlekte witsnuitlibel	rosse vleermuis	
	groene glazenmaker	ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis	
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis	
	rivierrombout	watervleermuis	
	sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis	
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zeeschildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoen		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruiend moerasscherm		griend, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B (1) "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing*
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoornpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
Veenhooibeestje	Molmuis		
Veldparelmoervlinder	Ondergrondse woelmuis*		
Zilveren maan	Ree*		
Reptielen	Adder	Rosse woelmuis*	
	Hazelworm	Steenmarter	
	Levendbarende hagedis	Tweekleurige bosspitsmuis*	
	Ringslang	Veldmuis*	
Libellen	Beekkrombout	Veldspitsmuis	
	Bosbeekjuffer	Vos*	
	Donkere waterjuffer	Waterspitsmuis	
	Gevlekte glanslibel	Wezel*	
	Gewone bronlibel	Wild zwijn	
	Hoogveenglanslibel	Woelrat*	
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer	Kevers	Vliegend hert

Met een * is aangegeven welke soorten landelijk zijn vrijgesteld (indien het Rijk bevoegd gezag is).

Tabel B (2). Per provincie vrijgestelde “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. (aangegeven met een ‘x’ of ‘*’).

Soort	Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing		x	x	x			x		x	x	x		x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn													(*)
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm													(**)
Hermelijn		x	x	x			x		x	x			x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis													(***)
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis													x
Ondergrondse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(****)
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel		x	x	x			x		x	x			x
Wild zwijn												x	
Woelrat		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(*) = vrijgesteld maart–april en juli t/m november (***) = 15 aug t/m 15 okt, (****) = 15 aug t/m feb ([Wijzigingsverordening](#), provincie Limburg, 2017)

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnactorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karthuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend (zie Tabel B (2)). Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit Tabel B (2), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrictlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

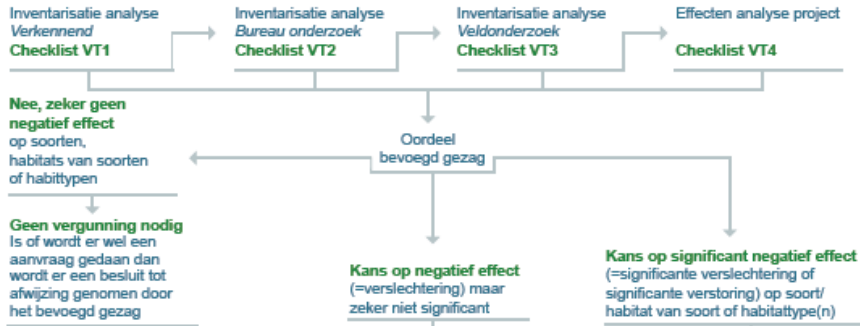
Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

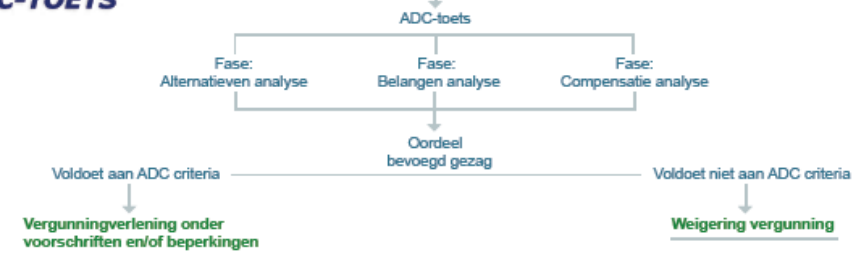
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH DEVENTER
Postbus 321
7400 AH DEVENTER

www.anteagroup.nl